

לוחמים בגדה פיתחו פוסט טראומה גם בפעילות שגרה

חוקרים מצאו שחיילים הנוטים להימנע או להתעלם ממלים מאיימות לפני תחילת פעילות מבצעית ובעיצומה, נמצאים בסיכון גבוה יותר לפתח פוסט טראומה

דן אבן | 14 בפברואר 2013 עקוב

קריאת זן 16

אחד מכל 16 חיילים שהשתתף בפעילות שגרתית בשטחים פיתח תסמינים פוסט טראומתיים; לוחמים הנוטים להתעלם מאיומים נמצאים בסיכון גבוה יותר לפתח את ההפרה - כך עולה ממחקר שערך בית הספר לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל אביב.

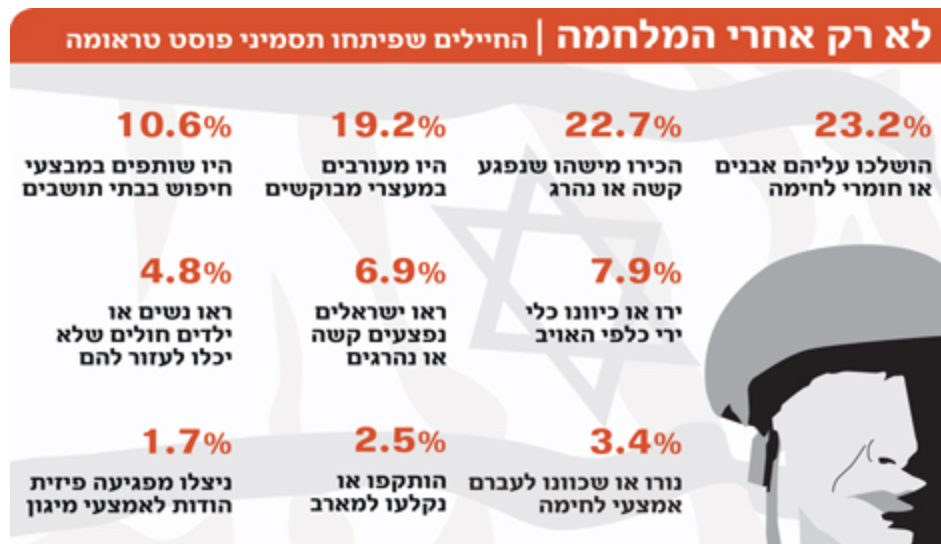
שלום, קטי

הארץ

ניוט חיפוש

גנטיים המעלים את הסיכון לפתח פוסט טראומה בשירות הצבאי, זאת במסגרת מחקר משותף עם המכון הלאומי לבריאות הנפש בארצות הברית (NIMH) והמחלקה לבריאות הנפש בחיל הרפואה בצה"ל.

בספרות הרפואית כבר נמצא כי בעת חשיפה לתנאי לחימה קשים, 20% מהחיילים יפתחו בהמשך סימנים קליניים של פוסט טראומה - אבחנה פסיכיאטרית המוכרת בעגה העממית גם בשם 'הלם קרב'. פוסט טראומה מתבטאת בזיכרונות חוזרים מהאירוע הטראומטי, לרבות בסייטי לילה ופולשבקים, וכן בעוררות יתר והימנעות ממצבים שעלולים להזכיר את הטראומה.

במחקר, שבוצע במסגרת עבודת הדוקטורט של החוקר אילן ולד, בהנחיית ראש בית הספר למדעי הפסיכולוגיה באוניברסיטת ת"א הפרופ' יאיר בר-חיים, ובהשתתפות שמונה חוקרים נוספים, בוצע מעקב בין השנים 2008 ל-2010 אחר 722 חיילים גברים שגויסו לצה"ל ויועדו לתפקידי לחימה בחיל הרגלים בשטחי יהודה ושומרון ורצועת עזה. בין הנבדקים היו 405 חיילים שהוצבו באזורים של חיכוך גבוה באוכלוסייה, לרבות שכם, הקסבה של חברון ומעבר כיסופים בגבול עזה; וכן 317 חיילים שפעלו באזורים שקטים יחסית.

במסגרת המחקר, המתפרסם בכתב העת JAMA Psychiatry של ההסתדרות הרפואית האמריקאית, ביצעו החוקרים לראשונה בדיקה של חיילים לפני ואחרי חווית לחימה בשטח, באמצעות מטלות מחשב וראיונות. החיילים עברו מבדק ראשוני כשבועיים לאחר הגיוס, בעת הטירונות, מבדק נוסף כעבור חצי שנה מהגיוס ולפני תחילת הפעילות המבצעית, ומבדק שלישי בתום שישה חודשי פעילות מבצעית.

כעבור שישה חודשי לחימה בשטח נמצא כי 6% מהחיילים הציגו סימני תסמונת פוסט טראומה, בהם 8.1% מהחיילים שהוצבו באזורים בחיכוך גבוה ו-5.1% מהחיילים שהוצבו באזורים שקטים.

רבים מהחיילים שנכללו במחקר נחשפו למצבי לחימה העלולים להוביל להתפרצות פוסט טראומה: 23.2% היו נוכחים במקומות שבהם הושלכו אבנים או חומרי לחימה, 22.7% הכירו מישהו שנפגע קשה או נהרג, 19.2% היו מעורבים במעצרי מבוקשים, 10.6% היו שותפים במבצעי חיפוש בבתי תושבים, 7.9% ירו או כיוונו כלי ירי כלפי האויב, 6.9% ראו ישראלים נפצעים קשה או נהרגים ו-4.8% ראו נשים או ילדים חולים שלא יכלו לעזור להם. סך הכול נחשף כל חייל בממוצע לשני אירועי לחימה.

במקביל לאבחון סממנים של פוסט טראומה, עברו החיילים בדיקה פסיכולוגית שנועדה למדוד הטיות קשב כלפי איום, באמצעות מטלות מחשב הבוחנות את דפוס הקצאת הקשב של החייל. כלומר, באיזו מידה נמשכת תשומת לבו לאיומים שמופיעים על מסך המחשב. במטלה שבוצעה על מחשבים ניידים, הופיעו לחיילים סימנים על המסך ואחריהם שתי מלים, האחת מאיימת והשנייה ניטרלית. בהמשך הוקרנו על המסך נקודות אדומות במקום שבו הופיעו קודם לכן המלים, ונמדד זמן התגובה של החיילים לנקודות. "זמן התגובה היה קצר יותר לנקודות שהופיעו אחרי מלה אליה הסיט החייל את הקשב קודם לכן", מסביר הפרופ' בר חיים.

הממצאים העלו כי חיילים הנוטים להימנע או להתעלם ממלים מאיימות לפני תחילת הפעילות המבצעית ובעיצומה, נמצאים בסיכון גבוה יותר לפתח הפרעה פוסט טראומטית בשירותם הצבאי. לדברי בר-חיים, "כשחיילים יוצאים לפעילות מבצעית, יש להם הטיה חזקה של הקשב כלפי איומים. ראינו שמי שנמנע מההטיה הזו נמצא בסיכון מוגבר לפוסט טראומה".

בהמשך נאספו מהחיילים דגימות רוק לצורך הפקת בדיקות גנטיות. המחקר העלה כי גן מסוים הקרוי HTTLPR-5 וקשור לפעילות תקינה של כימיקל הסרוטונין במוח, כולל מספר מופעים, משפיע על חוסנו של החייל לפתח פוסט טראומה. נמצא כי דווקא המופע הפחות יעיל של הגן הוא זה שהגן על החיילים מפני פוסט טראומה.

בהתבסס על ממצאי המחקר מפתחים החוקרים תוכנית מיוחדת של אימוני קשב במחשב המיועדת ללוחמים הנמצאים בסיכון גבוה ללקות בהפרעה פוסט טראומטית מעצם פעילותם. "החיילים יתרגלו מטלות מחשב המלמדות להטות קשב לאיומים במקום להימנע מהם - וכל זאת לפני היציאה לפעילות", אומר בר חיים. "תקוותינו כי כך ניתן יהיה להפחית את תסמיני ההפרעה, ולהקל על סבלם של רבים". בנוסף, שותף בר חיים למחקר המשך, הנערך בשיתוף משרד ההגנה האמריקאי, לבחינת הממצאים בקרב אלפי חיילים אמריקאים לוחמים ששהו 11 חודשים באפגניסטאן, לצורך בחינת הסתגלותם לחיים בחברה, בשובם חזרה משדה הקרב.

ביוני 2012 פורסמו ב"הארץ" ממצאי מחקרים שבוצעו על פרמדיקים קרביים בצה"ל על ידי הפרופ' תלמה הנדל, שזיהו באמצעות צילומי MRI תפקודי אזורים במוח המשתנים בתגובה לאירוע טראומטי. בימים אלה מפותח מודל טיפולי באמצעות תוכנת מחשב, החושפת את הנבדקים לגירויים שמיעתיים, ומלמדת אותם בשיטה לשנות פעילות מוחית באזורים המעלים סיכון לפוסט טראומה.

לחצו על הפעמון לעדכונים בנושא:

אזכור אביב צה"ל

Recommended by

כתבות נוספות שעשויות לעניין אותך

ממומן

מקודם ע"י canabd.c
o.il / מדוע CBD
הוא פריט חובה

ממומן

NISSAN /
הקרוסאובר
האולטימיטיבי

חדשות / לפיד וגנץ
הצליחו להפתיע את
הג'יהאד, אבל גם

חדשות / חדשות
היום, 9 באוגוסט

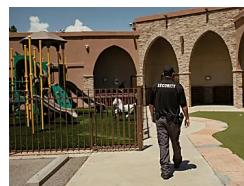
ממומן

Bunline™ /
עוזרת לתקן את
העיוות של הבוהן

ממומן

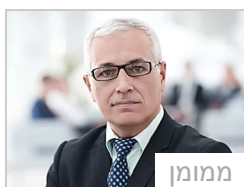
healthymereview
s.com / הרופאים
מבולבלים: מכשיר

חדשות / ארבעה
מוסלמים נרצחו
באלבקרקי. בקהילה

חדשות / המודיעין
הבריטי: הרוסים
מכנסים כוחות

ממומן

עורכי דין - מודעות חי
פוש / .עורכי הדין
המצליחים ביותר

ממומן

EL AL / טיסות
ישירות עד \$299

חדשות / המחוזי הורה
להכיר בהורות של
אישה שזוגתה

חדשות / דיווח
בארה"ב: טראמפ
דרש מגנרלים

תגובות

להוספת תגובה
מזוהה

לבחירת השם
ככינוי קבוע

שם

תגובה

משלוח תגובה מהווה הסכמה לתנאי השימוש של אתר הארץ

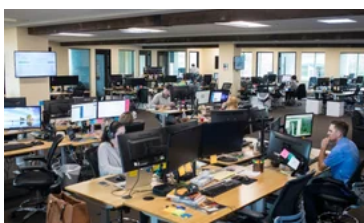
שלחו

על סדר היום

"אני נלחמת על משהו צודק". ליפעת גליק נמאס לראות חופים סגורים

"לא מרגישים משבר": הביקוש לעובדים בענף ההייטק לא נעצר

חב"ד שואפת לקרב את הגאולה. בראשון לציון היא מתאמצת במיוחד

אווירה רומנטית לצד טבע עשיר: אי יווני לחופשה מהסרטים

📍 בשיתוף לשכת התיירות היוונית

מעצב האופנה איסי מיאקי מת בגיל 84

חקיקת האקלים בארה"ב: למה זה לקח להם כל כך הרבה זמן?